

Problem s ponijima

Kao i većina Njujorčana, dugo i ozbiljno sam razmišljala o tome kako bi izgledao moj stan u slučaju da poginem u toku dana. Recimo da me neko u podzemnoj gurne pod voz. Ili budem slučajno dignuta u vazduh. Ili ako žena sa slušalicama i dečjim kolicima pređe točkom preko mog velikog nožnog prsta i odgurne me ka nekoj ske- li, pa se olovna cev otkaçi i padne mi na glavu. Šta onda? Nakon hitne pomoći, bolnice, sahrane, poslužavnika s kanapeima od sira...

Tamo u stanu koji nikada nije ni trebalo da napuštam, krevet je ostao neraspredjen, a suđe neoprano. Taj dan kad me budu upucali u bakalnici (dok budem kupovala cigarete, naravno) biće po svoj prilici dan pre nego što bih odnela veš na pranje i dan nakon što sam odlučila da sredim svoj orman, smorivši se negde na pola puta i umesto toga odlučivši da gledam humorističke serije u maturskoj haljini. Zamisljala sam svoje voljene kako dolaze u moj stan da pokupe stvari i nadala se da će zateći samo uobičajeni nered – brus koji se suši na šipki zavese za tuširanje, blatnjave patike pored vrata. Ali to se nikada neće desiti. Mace prašine u mojoj kući predodređene su da se sakriju daleko iza karnerića na krevetu koji bi u tome trebalo da ih spreče.

Volim da mislim kako će te zamišljene voljene osobe ustrajati u svojoj odanosti prema pokojnici bez obzira na sve. Bukvalno zaslepljeni tugom, previše uzrujani dok budu slagali džempere u kutije da bi primetili da ih nisam nosila na hemijsko čišćenje godinu dana. To jest sve dok neko od njih ne krene do kuhinje.

„Kuda ćeš?“, pitao bi moj otac.

„Pakovanje stvari iz njene spavaće sobe suviše je bolno“, odgovorila bi mu moja majka, gušeći se u suzama. „Poću od kuhinje.“

Sledi deo kojeg se užasavam. Deo u kome moja majka otvara fioku ispod sudopere i otkriva moje tajno skrovište plastičnih ponija. Tu ih ima oko sedam. Ispravka: jedan je Pegaz, plave boje s klizaljkama. Ostali se razlikuju po veličini, sastavu i realističnosti. Neki su prekriveni smeđim filcem, neki imaju kristalne oči. Neki dolaze sa svojim četkama za timarenje; drugi još uvek sa cenom na bedrima. Ako su došli upakovani u plastične ili kartonske kutije, ostajali bi neotvoreni kao da će dostići vrednost figurica iz *Ratova zvezda*. Možda nisu najprljavija među prljavim tajnama, ali su na skali nastranosti odmah iza igranja krajcarice odsećenim nožnim nožima.

Nisam baš sigurna kako je došlo do tih ponija. Iako imam nekakvu predstavu o tome: „Hoćeš li da ti donesem nešto?“, rekla bih ustajući od trpezarijskog stola. „Kafu, čaj, ponija?“ Ljudi se retko smeju tome, naročito ako su to već čuli. „Ova žurka bi trebalo da bude dobra“, rekla bi neka prijateljica. „Stvarno?“, odgovorila bih. „Hoćemo da jašemo ponije?“ To je nervozni tik i izandala šala koja postaje još izandalija jer je često upotrebljavam. Iz istog razloga ju je teško odstraniti iz mog govora – najčešće i ne shvatam da je izgovaram. U životu jedne osobe postoje mali elementi, nezatne niti koje postaju nenamerno isprepletane s njenom ličnošću. Ponekad

je to upadljiva fraza, ponekad parfem, ponekad ručni sat. Za mene je to stalno pominjanje ponija.

Ja čak i ne volim ponije. Kada bih iznela jedan od mojih nepromišljenih konjskih zahteva i neko mi stvorio stvarnog ponija u stilu Huana Valdeza,¹ ja bih zbrisala na drugu stranu. Tokom nekoliko leta provedenih u kampu, jahala sam hronično dehidriranog ponija zvanog Brendi, koji bi se iznenada sagnuo da pase travu izvan korala, a ja bih poletela napred, dok mi je kaciga padala na oči. Međutim, volim ponije kao apstraktan pojam. Ko ne voli? To je poput onih filmova s animiranim insektima. Istina, beba bubašvaba izgleda slatko s kompjuterski animiranim trepavicama, ali kako biste se osećali da pedesetak njenih stvarnih rođaka živi u vašoj rerni? Upravo tako su poniji ušetalu u moj svakodnevni govor: apstraktno. „Imam nešto za tebe“, rekao bi mi dečko na prvom sastanku. „Da li je to poni?“ Ne. To je obično karta za bioskop, ili broj njegovog mobilnog, ili vlažan francuski poljubac. Ali na drugom sastanku, ako opet upitam, prilično sam sigurna da ću dobiti ponija.

I tako je nastala fioka s ponijima. Neprijatno mi je da priznam, ali skoro svaki momak s kojim sam se zabavljala nehotično je dao svoj prilog mojoj štali. Retro ponija iz 50-ih dobila sam od najpažljivijeg momka koga sam ikada upoznala. Onaj sa sjajnim potkovicama je od dečka za koga se kasnije ispostavilo da je gej. Onaj s bedrima boje duge je od dilera trave, a onoga sa cenom zalepljenom na zadnjici dao mi je jedan narcis koji je bio toliko zadivljen svojim poklonom da je zaboravio da skine nalepnicu. Svaki od njih označava početak veze. Ne želim da nagoveštavam. To *nije* nagoveštaj, to je otvoren zahtev: Ja. Želim. Ponija. Mislim

¹ Šp.: *Juan Valdez*, izmišljeni lik koji se u reklamama Nacionalnog udruženja uzgajivača kafe u Kolumbiji uvek pojavljuje s mazgom. Postao je svojevrsan sinonim za republiku Kolumbiju i kafu uopšte. (Prim. prev.)

da je stvar u tome što mladi parovi silno žele da naprave repertoar vlastitih šala, posebno u gradu u kome iza svake velike ljubavi ne postoji uvek velika priča o tome „kako smo se upoznali“. Ljudi se upoznaju u barovima, preko zajedničkih prijatelja, na sajtovima za upoznavanje, ili na istom radnom mestu. Samo jednom me je dečko pitao da izađemo između dve stanice nekog ekspresnog voza. Držali smo se za istu šipku i on mi je rekao: „Znam da ovo zvuči ludo, ali da li bi volela da izađeš na neko veoma javno mesto i popiješ piće sa mnom?“ Pogledala sam u njegove oči, koje mi nisu izgledale kao oči psihotičnog ubice, već kao oči nekoga ko plaća kiriju i pretplaćen je na *Sandey tajms*, i rekla: „Da. Da, hoću.“ Nikada mi nije kupio ponija. Ali nije ni morao.

Ako zanemarim tu sveobuhvatnu nastranost što sam odrasla žena s kolekcijom igračaka, volim o ponijima da razmišljam kao o odavanju priznanja mom tipu muškarca – ja izlazim s ljudima kojima bi palo na pamet da to urade. To nije tako loše. To su muškarci koji su kreativni i ljubazni. Oni ti drže vrata i sipaju vino. Kada bih se pridružila sekti, dopada mi se pomisao da bi oni došli da me spasu. Ne, ispunjavanje zahteva nije problem. Problem je u zahtevu. Oni još ne znaju da ja sve vreme zahtevam isto, a ja nemam srca da im kažem koliko sam bestidna u svom zahtevanju. Za njih je to izbrišana scena iz *Dobrog Vila Hantinga*. Za mene je *Dan mrmota*. Nema razloga da misle da su oni neoriginalni. Verovatno zato što i nisu: ja sam. Šta drugo tražim kada tražim ponija nego da me smatraju posebnijom nego što verovatno jesam?

Ispostavilo se da poniji, makar i slučajno, očito predstavljaju najsentimentalniji deo mog života. Jer su se sve te veze završile, i završile su se manje-više loše. Nijedna veza koja započne takvim dirigovanim nastupom ne može se okončati običnom porukom na papiru. Ono što meni ostaje jesu relikti tih veza.

Nakon raskida, obaviću sve uobičajene rituale vezane za raskid. Iseći ću fotografije, izbrisati govornu poštu, skupiti njegove crne majice s koncerata u kojima sam nekada spavala i natopiti ih izbeljivačem pre nego što ih upotrebim za čišćenje kade. Ali s ponijima nije tako. Kada krenem da ih bacim, osetim se kao majka koja se sprema da prvi put udari svoje dete, da pređe liniju koju nikada nije nameravala da pređe. Besno urla. Ruka se podiže. I nikada se ne spusti.

Ipak, pod pritiskom sam da učinim nešto s ponijima. Statistički govoreći, šanse da me olovna cev zvekne u glavu povećavaju se svaki put kad zatvorim vrata za sobom. A fioka puna igračkaka sjajnih zlokobnih očiju nezdravo je jeziva. Ali šta da radim?

Ljubavna pisma na papiru sređujem postepeno. Dva puta godišnje čistim fioke od nebuloznih predmeta – priznanica, praznih baterija, gumica nepoznatog porekla – i naletim na poneko ljubavno pismo. U nemogućnosti da ga bacim, gurnem ga u drugu fioku, negde na dno, dok i tu ne očistim, a onda, najzad, bacim i pismo. Jedna romantična poruka prođe najmanje tri lokacije pre nego što bude zauvek bačena. Ali ponije je nemoguće negde ugurati. Oni su trodimenzionalni, mirišu poput žvakaće gume i nemoguće ih je sakriti, čak i od sebe same. Svako otvaranje fioke putovanje je stazom uspomena koja se, ako ne skrenete prema pravom izlazu, spaja s autoputem mazohističke nostalgije. Suviše se stidim da ih držim izložene, okrenute prema zapadu kao kolekciju porcelanskih slonova. Ima ih previše da ih gurnem pod kauč. Suviše su plastični da ih uglavim iza radijatora. Želim da ih pošaljem na put oko sveta kao Baštenskog Patuljka i da mi se vrate godinama kasnije kada budem imala tavan na kome ću ih zatvoriti. Kao da sve to nije dovoljno, tu je ta pomisao na majku u crnini kako preneraženo pilji u otvorenu kuhinjsku fioku. U gradu koji pruža toliko mnogo čudnih mogućnosti

da uz pomoć lokalnih tabloida postaneš besmrtno važno je izbeći poniženje posle smrti isto kao i za života.

„Šta je ovo?“, povikao bi otac, zamišljajući sve one stvari koje nikada ne želite da pomislite da vaš otac zamišlja: aromatizovane kondome, testove za utvrđivanje trudnoće, ceo špil karata s likovima vođa Trećeg rajha.

„Pogledaj“, zakukala bi majka, podižući Princezu Farme (s uzdom koja se slaže s pravom ogrlicom s potkovicom!) za njenu veštačku, žućkastu grivu. Trenutak pre nego što će se onesvestiti.

Moja prva pomisao je da odem do Vojske spasa i dâm ponije kao donaciju za decu. Ali ta pomisao me pretvara u novokomponovanog hipika – poniji imaju lošu karmu. Ne bih dala nekom klincu Stargejzera (s grivom koja svetli u mraku), već manično-depresivnog Sajmona koji se svađa s bilbordima i reklamama i rita me u snu. Sledeća ideja je da ostavim ponije u kontejneru da ih neki beskućnik nađe i proda na ulici. Ali ne mogu da rizikujem da ih vidim na stočiću s polovnim knjigama i šalovima od sintetike dok izjutra idem do podzemne. Razmišljam da ih zakopam u parku, ali me brine biorazgradivost ponija. Pomišljam da ih spalim, istopim u lokvu plastike kao što su nekada njihove stvarne rođake topili za lepak. Možda ću se jednostavno iskrasti do vodotornja pošto se smrači i, pomoću splava napravljenog od sunderastih cevi i gumica, prirediti im vikiški pogreb.

Dok se svaka sledeća ideja rađa iz sve jalovijeg razmišljanja, znam da ponije ne mogu jednostavno da bacim zajedno sa smećem za reciklažu. Poniji su ukorenjeni u meni, a ne u nekom drugom. Oni su *moja* loša navika, *moja* mala, nastrana tajna. Dok svaki od njih služi kao uspomena na određenu osobu, svaka uspomena se filtrira kroz isti mozak: moj. Poniji su deo mene – zaslužuju bolje od toga. Odjednom mi

se čuvanje ljubavnih pisama čini kao sitan zločin. S romantične tačke gledišta, ja u zamrzivaču držim leš.

Tako da stavljam ponije u kesu, grabim ih iz fioke poput kradljivca nakita koji, zbog žurbe, ne razmatra dragocenost svakog predmeta. Vežem kesu u čvor, izlazim iz stana i nosim ih sa sobom u podzemnu. Ulazim u poluprazan vagon, stavljam ih između nogu i nehajno počinjem da ih petama guram dalje ispod sedišta. Onda, isto tako nehajno, zaboravljam da ih ponesem sa sobom kad ustajem. Ostavljam ih tu, u nepoznatom vozu koji ide za Bruklin.

Naravno, onog trenu kada se vrata zatvore, shvatam šta sam uradila. U stvari, to nije tačno. Onog trenu kada se vrata zatvore, osećam se sjajno. Lukavo, sjajno i nimalo nostalgično.

Trenutak nakon toga shvatam šta sam uradila. Svojim naporima da se oslobodim ponija dala sam nekoj sirotoj devojci u zadnjem delu vagona podzemne železnice dobar razlog da pomisli kako možda te večeri neće uspeti da dođe do svog stana: sumnjivo napušten, neoznačen smotuljak u javnom prevozu. Pitam se šta joj prolazi kroz glavu dok nepomično sedi, nemoćna da skine pogled s glomazne, plastične kese. Pitam se da li se u mislima vraća u svoj stan – prašini, pokvarenom jogurtu u frižideru, užasnim DVD-ima za koje neće moći da objasni da ih je dobila na „poklon“. Možda ona ima svoj lični sveti gral poniženja. Možda drži kolekciju porcelanskih zeka u ormariću za lekove.

U svakom slučaju poniji su nestali. Oni su na putu prema delu grada gde će konačno stići do kraja linije i vratiti se nazad u srce grada. Ukoliko ih pre toga ne nađe odeljenje za deaktiviranje bombi. Konačno su izvan mog vidokruga i čak ih ni nostalgija jačine 8.5 po Rihteru ne može dozvati nazad. Ja sam ih stvorila, a sada sam ih uništila, i ništa ne mogu da uradim povodom toga. Osim možda da nastavim da

gledam na obe strane pre nego što pređem ulicu i da izbegavam oblasti s visokom stopom nasumičnog nasilja. Ispuštam uzdah krajnjeg olakšanja. Od sada ću se svesno truditi da se prisetim – nađem li se oči u oči sa smrću ili s pušćanom cevi – da stvarni dokaz da sam pokušala da volim i da su drugi pokušali da mi ljubav uzvrate nikada nije mogao da stane u kuhinjsku fioku.